

บทคัดย่อ

181068

ชื่อภาคนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวย ตำบลแม่สรวย
อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นายกิติ จุ่งติลก
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2549

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวย ตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวย ตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ บริเวณลุ่มน้ำแม่สรวย และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ บริเวณลุ่มน้ำแม่สรวย ตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวย ตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย จำนวน 275 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (One Way ANOVA)

ผลการศึกษา

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 42.63 ปี โดยที่เกือบครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่มีอายุ 41- 50 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน มีการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษา และมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร (ทำนา ทำไร่ ทำสวน) มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยเท่ากับ 2,678.55 บาทต่อเดือน โดยเป็นผู้ที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนตั้งแต่ 2,500 บาทลงไป มากที่สุดส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นานเกิน 20 ปี และเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับการอบรมเลย

การได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ในภาพรวมมีความถี่ปานกลาง โดยมีการได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุดจากสื่อโทรทัศน์ รองลงมา ได้แก่ สื่อเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อบุคคลตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ในระดับสูง

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมมากที่สุดได้แก่ ด้านการวางแผนการอนุรักษ์ป่าไม้ รองลงมาได้แก่ ด้านการสนับสนุนงานอนุรักษ์ป่าไม้ และด้านการวิเคราะห์สภาพปัญหาป่าไม้ ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ปัญหาอุปสรรค พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกด้านยังมีไม่มากเท่าที่ควร ปัจจุบันยังมีปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ขาดงบประมาณสนับสนุน เจ้าหน้าที่มีน้อย เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยจริงจังในการทำงาน ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ยังขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารงานอนุรักษ์ที่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนช่วยเหลือด้านงบประมาณและบุคลากรให้แก่พื้นที่อย่างพอเพียง รวมถึงมีการกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการกิจกรรมการอนุรักษ์ต่าง ๆ อย่างชัดเจน

2. ควรมีการแสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ และเอกชน ในด้านงบประมาณ และวิชาการให้เข้ามาช่วยเหลืองานอนุรักษ์ในพื้นที่ให้มากขึ้น โดยประสานงานกับประชาชนในพื้นที่และผู้นำท้องถิ่นในการอนุรักษ์ โดยเฉพาะการวิเคราะห์สภาพปัญหา วางแผนการอนุรักษ์และติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและเป็นระบบ

4. ควรเพิ่มการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์จากป่าที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนให้มีความตระหนักถึงความสำคัญ และปัญหาของทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่

5. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ให้มากขึ้น โดยเฉพาะผ่านสื่อ โทรทัศน์ และวิทยุชุมชน

ABSTRACT

181068

Title of Research Paper : People's Participation in Forest Resource Conservation : A Case Study of the Mae Srouy Watershed Area, Mae Srouy Subdistrict, Mae Srouy District, Chiangrai Province

Author : Mr.Kiti Chungdilok

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2006

The three objectives of the study were 1) to examine people's participation in forest resource conservation in the Mae Srouy watershed area, Mae Srouy Subdistrict, Mae Srouy District, Chiangrai Province; 2) to identify the factors affecting their participation in forest resource conservation ; and 3) to point out the problems in conserving forest resources. A questionnaire was employed to collect the data from 275 people living in the Mae Srouy watershed area, Mae Srouy Subdistrict, Mae Srouy District, Chiangrai Province. Percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test (One Way ANOVA) were used to analyze the data.

Findings

Most of the respondents were male. The average age was 42.63 Almost half were 41-50 years old. Most were married and lived with their spouses. Their education was not beyond primary school. They were mainly farmers (rice fields, plantations and orchards). The average household income was 2,678.55 baht a month. The majority earned a monthly income of 2,500 baht or less. Most of them lived in the area for more than 20 years and had never undergone any training.

As a whole, they received related news from different sources at a moderate frequency. They received information from television most often, followed by voice media, printed media, and people respectively.

Most of the respondents expected to gain benefits from forest resource conservation at a moderate level, but had a knowledge and understanding about it at a high level.

Their participation in all respects of forest resource conservation was found to be moderate. They participated most in planning to conserve forest resources, followed by supporting the task of forest resource conservation and analyzing the forest problems, respectively.

The factors affecting their participation in forest resource conservation were age, marital status, income, number of residential years, receiving or not receiving training on forest natural resource conservation, access to related information, and knowledge and understanding about forest resource conservation.

Problems and obstacles. The people did not participate in forest resource conservation as much as they should. Currently, many natural resources and the environment have been destroyed. There was lack of budget to support the conservation take. Also, the personnel was inadequate and did not work seriously. The people still lacked a correct knowledge and understanding about forest resource conservation. News about the conservation was not adequately spread to the public.

Recommendations

1. Agencies concerned should provide enough budget and personnel for the area. A policy, plan and activities for forest resource conservation should be clearly set.

2. Cooperation should be sought from the public and the private sectors in terms of budget and technical assistance. Local people and local leaders should be encouraged to help analyze the problem, set a plan for forest resource conservation and seriously follow up and evaluate the results systematically.

3. People in the area should be educated to have a good knowledge and understanding about forest resource conservation and correct utilization of forests, so that they will realize the importance and the problems of forest resource in the area.

4. More public relations should be carried out concerning forest resource conservation in the area. This can be done through such media as television and community radio.